

EXPUNERE DE MOTIVE

Potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele cu handicap sunt acele persoane cărora mediul social, neadaptat deficiențelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale și/sau asociate, le împiedică total sau le limitează accesul cu șanse egale la viața societății, necesitând măsuri de protecție în sprijinul integrării și incluziunii sociale. Totodată, în conformitate cu prevederile art.86 din același act normativ, gradele de handicap sunt următoarele: grav, accentuat, mediu și ușor.

Din perspectiva dispozițiilor constituționale și a celor legale, noțiunea de handicap nu se asociază cu capacitatea de muncă, astfel că orice persoană cu handicap are dreptul la muncă și se poate angaja, indiferent de gradul de handicap și indiferent de tipul de angajare atât în instituțiile ori autoritățile publice, cât și la operatorii economici din sectorul de stat sau privat, atât cu normă întreagă, cât și cu normă redusă.

Protecția specială acordată acestor persoane cuprinde totalitatea acțiunilor întreprinse de societate în vederea diminuării sau chiar înlăturării consecințelor pe care deficiența cauzatoare de handicap (considerată factor de risc social) o are asupra nivelului de trai al persoanei cu handicap. În acest sens, Legea nr. 448/2006 prevede drepturile pe care autoritățile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentanții societății civile, precum și persoanele fizice și juridice responsabile de aplicarea acestui act normativ au obligația să le promoveze, să le respecte și să le garanteze persoanei cu

handicap.

Ținând cont de aceste aspecte, prin art. 58 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice s-a reglementat ca, în funcție de gradul de handicap, persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat să beneficieze de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute de lege, în funcție de gradul de handicap, astfel:

a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.

Plecând de la reglementările existente și având în vedere necesitatea aplicării principiului constituțional al egalității între cetățeni - prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică - prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare modificarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice în sensul reducerii vârstei standard de pensionare pentru persoanele prevăzute în art.58, respectiv pentru cele cu handicap grav și cu handicap accentuat.

Astfel, în cazul persoanelor cu handicap grav, care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare, în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, considerăm că acestea trebuie să beneficieze de o reducere a vârstei de pensionare de 20 ani, și nu de 15 ani, cum prevede legea în prezent. De asemenea, pentru persoanele cu handicap accentuat, în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, care au

realizat un stagiul de cotizare de cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare, în condiții de handicap preexistent calității de asigurat, considerăm că acestea trebuie să beneficieze de o reducere a vârstei de pensionare de 15 ani și nu de 10 ani, cum prevede Legea nr.263/2010 în prezent.

Prezentul proiect de act normativ are în vedere crearea unui regim juridic de egalitate de șanse pentru persoanele cu handicap grav și a celor cu handicap accentuat, având în vedere dreptul acestora la o viață normală. În acest sens, considerăm că, prin reducerea cu 20 de ani (față de 15) a vârstei standard de pensionare pentru persoanele cu handicap grav, o asemenea persoană, care a fost asigurată, poate să se bucure de o pensie de la vârsta de 45 de ani; altfel, apreciem că este inuman să punem persoanele cu handicap să lucreze până la o vârstă înaintată, cu atât mai mult cu cât numărul locurilor de muncă este în scădere, iar cetățeni cu deplină capacitate de muncă întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă.

În altă ordine de idei, considerăm că un asemenea regim juridic se justifică și din perspectiva reglementărilor existente. Astfel, existența a trei categorii de persoane cu trei grade de handicap și cu trei variante de stagii de cotizare ne duce, în mod logic, la necesitatea de a reglementa diferențiat și, deci, la soluția de a avea și trei variante de reducere a vârstei de pensionare; în caz contrar, reglementarea este lipsită de rațiune, întrucât aceasta impune ca persoanele cu handicap grav să realizeze doar o treime din stagiul de cotizare când, de fapt, față de vârsta standard de pensionare, acestea se pot pensiona doar la vârsta de 50 de ani. Mai exact, dacă o persoană cu handicap grav începe să lucreze la vârsta de 20 de ani, după efectuarea unei treimi din stagiul de cotizare tot ar trebui să mai aștepte 18 ani până are posibilitatea de a se pensiona, respectiv până împlinește 50 de ani.

Modificarea dispozițiilor art. 58 din Legea nr. 263/2010 în sensul celor propuse prin prezenta propunere legislativă are o justificare adecvată și din perspectiva principiului contributivității. Astfel, deși aceste intervenții legislative ar putea conduce la ideea creșterii numărului de persoane care vor

solicita beneficiul pensionării înainte de termenul prevăzut de lege - ceea ce ar conduce la costuri suplimentare din bugetul asigurărilor sociale – considerăm că, totuși, este absolut justificat ca acestea să se poată bucura de pensie atâta timp cât au contribuit la sistemul public de pensii. În acest sens, apreciem ca, la stabilirea regimului juridic al condițiilor de pensionare trebuie să avem în vedere în permanență că vorbim de persoane care lucrează în condiții de handicap preexistent calității de asigurat care, pe lângă faptul că au avut acest handicap, tocmai datorită acestui fapt nu au putut avea o evoluție socială normală.

Față de argumentele expuse mai sus, am elaborat prezenta propunere legislativă de modificare a art. 58 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, pe care, în conformitate cu prevederile art. 74 și 75 din Constituție, republicată, o supunem Parlamentului spre dezbatere și aprobare.

Inițiator,
senator Iovășcu Ioan

